

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-04-17
Besvaras senast
2024-04-24 kl. 12.00

Till socialminister Jakob Forssmed (KD)

2023/24:809 Vård och stöd till anhöriga till personer med NPF-diagnoser

De 4 600 svar som Riksförbundet Attention har samlat in via en medlemsenkät vittnar om ett anhörigskap som på många olika sätt påverkar den egna hälsan och livet i stort. Även om anhörigskapet innehåller glädjemen kommer det också med stora utmaningar för föräldrar till barn med NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). I svaren blir det tydligt att de anhöriga betalar ett högt personligt pris när de kämpar för sina barns rättigheter och för att möta deras särskilda behov. Svaren vittnar om försämrad psykisk och fysisk hälsa, sjukskrivningar, försämrad ekonomi och svårigheter att förvärvsarbeta. 86 procent av deltagarna i undersökningen är föräldrar. Dessa får inte möjlighet att återhämta sig och ta hand om sin psykiska och fysiska hälsa och blir socialt isolerade. Enkäten visar även att hälsan samt livsförutsättningarna är sämre hos kvinnliga anhöriga än hos manliga anhöriga.

Enkätundersökningen visar att nästan hälften av de anhöriga till personer med NPF-diagnoser har utmattningssyndrom. Många vittnar om att de på grund av egen utmattning och ständig oro för den närstående inte själva söker hjälp, trots att de känner att de skulle behöva det. Det stöd som erbjuds varierar mellan kommunerna, men väldigt få erbjuder ett individuellt anpassat och riktat anhörigstöd från anhörigkonsulent eller vård- och stödcoordinator. Detta trots att det sedan 2009 är obligatoriskt att erbjuda stöd för anhöriga enligt socialtjänstlagen. Vissa grupper är än mer utsatta, bland andra anhöriga som själva har en NPF-diagnos samt anhöriga till dem som har tilläggsproblematik utöver sin NPF-diagnos. I enkäten framgår att nästan nio av tio anhöriga uppger att deras egen insats varit avgörande för att den närstående ska få rätt vård. Även det känslomässiga och fysiska stödet vilar tungt på de anhöriga. En majoritet känner sig även ensamma i sitt anhörigskap. För anhöriga med egen diagnos är siffrorna ännu högre. Dagens brister i vård och stöd gör att många anhöriga tar på sig ett större ansvar än vad de egentligen vill och orkar med i det långa loppet.

Med anledning av vad som anförts ovan vill jag fråga socialminister Jakob Forssmed:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa att det i enlighet med socialtjänstlagen erbjuds vård och stöd över hela landet till anhöriga till

personer med NPF-diagnoser?

.....

Nadja Awad (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch